

Η

1η Ετήσια Έκθεση για τη Βία κατά των Γυναικών αποτυπώνει το έργο της

Γενικής Γραμματείας Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων, το Ευρωπαϊκό πλαίσιο για τη βία κατά των γυναικών, όπως επίσης και την κατάσταση της έμφυλης βίας στη χώρα μας, με έμφαση στην περίοδο της πανδημίας από τον Covid-19.

Η δεκαετής και πλέον οικονομική κρίση που βίωσε η χώρα μας, το τεράστιο προσφυγικό και μεταναστευτικό ρεύμα του οποίου έγινε πρώτος και βασικός αποδέκτης, τα καινούρια δημογραφικά χαρακτηριστικά του πληθυσμού μας, η αναγκαία εφαρμογή αυστηρών μέτρων για την αποφυγή της διασποράς του κορωνοϊού με αποτέλεσμα τον εγκλεισμό γυναικών σε ήδη βίαια ή ασφυκτικά περιβάλλοντα ανέδειξαν τη βία κατά των γυναικών ως μια άκρως ανησυχητικά εντεινόμενη συμπεριφορά, με διαστάσεις που επιτακτικά επιβάλλουν τη δημιουργία αυστηρού πλέγματος δράσεων για την πρόληψη, την προστασία των θυμάτων και την τιμωρία των δραστών.

Η Βία κατά των Γυναικών είναι φαινόμενο που οφείλεται ξεκάθαρα στη στερεοτυπική αντίληψη περί της κατωτερότητας του φύλου των γυναικών. Είναι η έκφανση μιας παγιωμένης επί αιώνες νοοτροπίας, κυρίαρχης και στη χώρα μας, που για να αποτιναχθεί απαιτείται η συστράτευση κάθε δύναμης, με επικεφαλής τη δύναμη της παιδείας και ακόλουθους την δύναμη της δικαιοσύνης, της αλληλεγγύης και, φυσικά, του πολιτισμού. Πρέπει να γίνει απολύτως ξεκάθαρο σε όλους ότι η βία κατά των γυναικών είναι συνεχώς υπαρκτή, με τη μορφή της λεκτικής απειλής, της σωματικής βλάβης, του συναισθηματικού εκβιασμού, της οικονομικής υποτέλειας, της εργασιακής αβεβαιότητας, του φόβου, του εξευτελισμού. Και πρέπει να είναι αυστηρά καταδικαστέα. Από όλους. Όχι μόνο γιατί καταπατώνται τα θεμελιώδη δικαιώματα της αξιοπρέπειας και της ισότητας αλλά και γιατί απογυμνώνεται η γυναικεία οντότητα από το δικαίωμά της στην ελευθερία.

Η Γενική Γραμματεία Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων που έχει την ευθύνη του συντονισμού των δράσεων για την καταπολέμηση των έμφυλων διακρίσεων ενεργοποιήθηκε δυναμικά και κατά τη δραματική και για τη χώρα μας περίοδο της πανδημίας. Ανέδειξε την έμφυλη βία ως μία από τις πιο τραγικές συνέπειες του κοινωνικού περιορισμού. Ίσως πιο δυνατά από ποτέ ακούστηκε σε κάθε σπίτι το «Μίλα! Δεν είσαι η μόνη. Δεν είσαι μόνη», «Μένουμε σπίτι αλλά δεν μένουμε σιωπηλές» και «Ζήτα βοήθεια. Γίνε η δύναμή σου». Και το μήνυμα λήφθηκε από δεκάδες γυναίκες θύματα, που αντέδρασαν σπάζοντας τη σιωπή τους και απευθύνθηκαν σε φίλους, ειδικούς και δομές, αναζητώντας προστασία. Γι' αυτές τις γυναίκες-θύματα, αλλά και για όσες στο μέλλον ακολουθήσουν, έχουμε όλοι και όλες την υποχρέωση να μάθουμε να αναγνωρίζουμε τα περιστατικά βίας κάθε μορφής, να προσεγγίζουμε τα θύματα με διακριτικότητα και σεβασμό, να ενθαρρύνουμε την καταγγελία της βίαιης συμπεριφοράς, να προστατεύσουμε την αξιοπρέπεια και τη ζωή.

Αν κάτι από τα παραπάνω συνέβαινε στη σύντομη ζωή της Ελένης Τοπαλούδη, η νέα γυναίκα δεν θα είχε χαθεί τόσο τραγικά. Η Ελένη ήταν το θύμα της βαναυστης συμπεριφοράς βιαστών και δολοφόνων, επειδή είχε ένα μόνο χαρακτηριστικό: το φύλο της. Ήταν γυναίκα.

Στο όνομα μιας Ελένης αγωνιζόμαστε κάθε μέρα για να εδραιώσουμε το δικαίωμα των γυναικών στην ελευθερία, τον έρωτα, την υγεία, την εκπαίδευση, την εργασία, την ασφάλεια.

Αγωνιζόμαστε μαζί όλες και όλοι, κοινωνία των πολιτών και κράτος, για να εδραιώσουμε το δικαίωμα στην ισότητα και τη ζωή.

Η Γενική Γραμματέας

Μαρία Συρεγγέλα__

Εισαγωγή

Η

βία κατά των γυναικών και των κοριτσιών αποτελεί σοβαρή παραβίαση των

ανθρωπίνων δικαιωμάτων και συνιστά εκδήλωση των ιστορικά άνισων σχέσεων ισχύος μεταξύ των γυναικών και των ανδρών, οι οποίες έχουν οδηγήσει σε επικυριαρχία και διακρίσεις κατά των γυναικών από τους άνδρες και στην παρακώλυση της πλήρους προόδου των γυναικών¹. Αποτελεί επίσης έναν από τους ζωτικής σημασίας κοινωνικούς μηχανισμούς μέσω των οποίων οι γυναίκες εξαναγκάζονται σε υποδεέστερη θέση σε σύγκριση με τους άνδρες².

Ο αντίκτυπός της έχει βραχυχρόνιες ή/και μακροχρόνιες συνέπειες στη σωματική, σεξουαλική και ψυχολογική υγεία γυναικών και κοριτσιών, επηρεάζοντας αρνητικά τη γενική ευημερία των γυναικών, εμποδίζοντας την πλήρη και ισότιμη συμμετοχή τους στην κοινωνία. Οι αρνητικές συνέπειες της βίας κατά των γυναικών δεν περιορίζονται μόνο στις γυναίκες και τα κορίτσια, αλλά συνέπειες υφίστανται το άμεσο οικογενειακό τους περιβάλλον, η κοινότητα που ανήκουν και σε ένα γενικότερο επίπεδο, η ίδια τους η χώρα. Έχοντας αρνητικές συνέπειες στην οικονομία. Οι συνέπειες αυτές έγκεινται στην αύξηση των δαπανών για τη δημιουργία, λειτουργία και βιωσιμότητα εξειδικευμένων υπηρεσιών υποστήριξης, την παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών υγειονομικής περιθαλψής, τις νομικές δαπάνες, καθώς και την πτώση της παραγωγικότητας εξαιτίας της αναγκαστικής απουσίας από την εργασία. Σύμφωνα με την έρευνα που διεξήχθη από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (FRA,2014), περίπου 13 εκατομμύρια γυναίκες στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) έχουν πέσει θύματα σωματικής βίας, ήτοι ποσοστό 7 % των γυναικών ηλικίας 18–74 ετών, 3,7 περίπου εκατομμύρια γυναίκες έχουν υποστεί σεξουαλική βία ήτοι ποσοστό 2 % των γυναικών ηλικίας 18–74 ετών. Μία στις 20 γυναίκες (5 %) έχει πέσει θύμα βιασμού από την ηλικία των 15 ετών και άνω και 18 % των γυναικών έχουν πέσει θύματα εξακολουθητικής παρενόχλησης από την ηλικία των 15 ετών και άνω. Επίσης, περίπου το 12 % των γυναικών έχουν βιώσει κάποια μορφή σεξουαλικής κακοποίησης ή κάποιο συναφές περιστατικό από κάποιον ενήλικα πριν από την ηλικία των 15 ετών. Και τέλος, το ήμισυ όλων των γυναικών στην ΕΕ (53 %) αυτοπεριορίζουν τις μετακινήσεις τους στον δημόσιο χώρο από φόβο μήπως υποστούν σωματική ή σεξουαλική κακοποίηση.

Την πρώτη περίοδο της πανδημίας του Covid-19, η βία κατά των γυναικών χαρακτηρίστηκε από το Συμβούλιο της Ευρώπης ως η «σκιώδης πανδημία». Η πρόεδρος της GREVIO³, Marcelline Naudi σε ανακοίνωσή της ανέφερε ότι «για πολλές γυναίκες και παιδιά, το σπίτι δεν είναι ένα ασφαλές μέρος», δεδομένου ότι οι πολιτικές απομόνωσης και περιορισμού που εφαρμόστηκαν από τα κράτη προκειμένου να αντιμετωπιστεί η διάδοση του κορωνοϊού, για τα θύματα

ενδοοικογενειακής βίας είχε ως συνέπεια την περαιτέρω αύξηση του κινδύνου και την έκθεσή τους σε όλες τις μορφές έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας λόγω του περιορισμού της μετακίνησής τους και της συγκατοίκησης συνεχώς με τον κακοποιητή τους. Ο κίνδυνος αυτός υπήρξε ακόμη μεγαλύτερος για γυναίκες και κορίτσια ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, όπως για παράδειγμα οι γυναίκες προσφύγες και αιτούσες άσυλο, μετανάστριες, γυναίκες με αναπηρία, ηλικιωμένες γυναίκες κ.α.

Η παρούσα έκθεση της Γενικής Γραμματείας Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (ΓΓΟΠΙΦ) αποτελεί την πρώτη προσπάθεια ολοκληρωμένης παρουσίασης του φαινομένου της βίας κατά των γυναικών και αποτύπωσης των δράσεων που υλοποιούνται σε θεσμικό επίπεδο για την πρόληψη, καταπολέμηση και εξάλειψη του φαινομένου αυτού.

Από την **1η ετήσια έκθεση για τη βία κατά των γυναικών, Νοέμβριος 2020, Γενική Γραμματεία Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων.**

<https://isotita.gr/wp-content/uploads/2020/12/1%CE%B7-%CE%88%CE%BA%CE%B8%CE%B5%CE%83%CE%B7-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%B7-%CE%92%CE%AF%CE%B1-%CE%BA%CE%B1%CF%84%CE%AC-%CF%84%CF%89%CE%BD-%CE%93%CF%85%CE%BD%CE%B1%CE%B9%CE%BA%CF%8E%CE%BD.pdf>

